

Przygotowano na podstawie Uchwał Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027: nr 2/2023 z 10 lutego 2023 r., nr 11/2023 z 20 kwietnia 2023 r., nr 56/2023 z 8 września 2023 r., nr 4/2024 z 22 marca 2024 r.

PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT, ŚRODOWISKO 2021-2027

Metodyka i horyzontalne kryteria wyboru projektów

Opis metodyki i rodzajów stosowanych kryteriów wyboru projektów – informacje ogólne

W ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, każdy wniosek w zakresie priorytetów I-VII będzie oceniany kryteriami horyzontalnymi oraz kryteriami specyficznymi dla danego działania/typu projektu. Kryteria horyzontalne to zbiór wspólnych kryteriów dla oceny wszystkich projektów w programie w zakresie priorytetów I-VII. Wnioski w zakresie priorytetu VIII będą oceniane jedynie kryteriami specyficznymi dla projektów pomocy technicznej. Ponadto kryteria horyzontalne nie mają zastosowania w przypadku projektów fazowanych oraz projektów złożonych przez podmiot/podmioty wdrażające instrumenty finansowe ocenianych oddzielnym zestawem kryteriów.

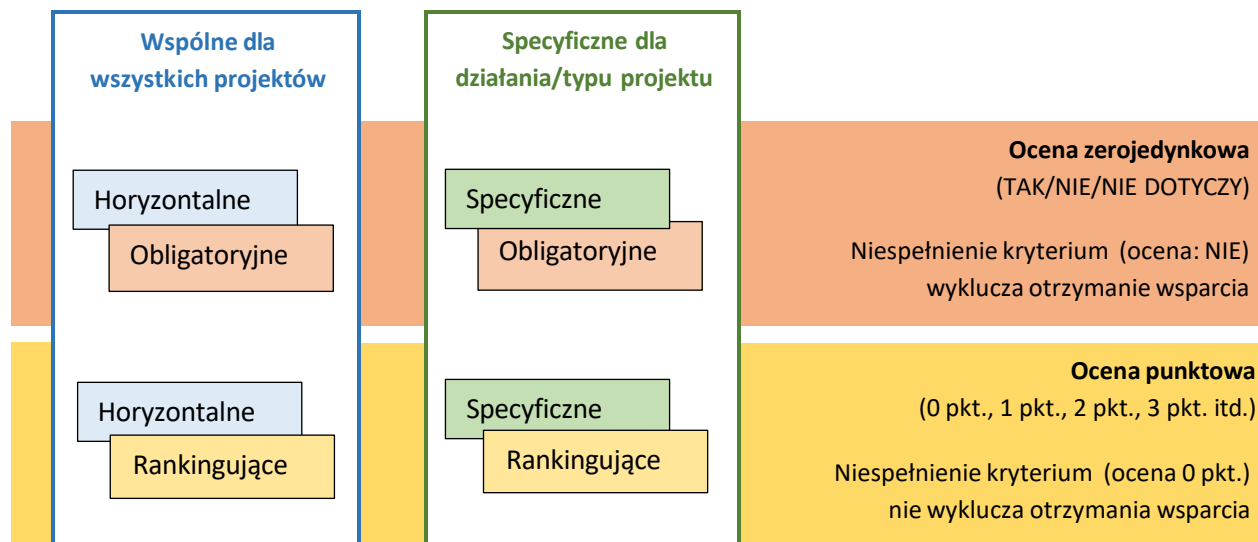
Zarówno kryteria horyzontalne jak i specyficzne składają się z grupy kryteriów obligatoryjnych oraz rankingujących (z wyłączeniem kryteriów specyficznych dla projektów pomocy technicznej, które składają się wyłącznie z kryteriów obligatoryjnych).

Kryteria obligatoryjne oceniane będą zerojedynkowo (możliwa ocena: TAK/NIE, a w uzasadnionych wypadkach NIE DOTYCZY). Niespełnienie kryterium (ocena: NIE) eliminuje projekt z możliwości otrzymania dofinansowania.

Projekt może zostać wybrany do dofinansowania, jeśli w każdym z kryteriów obligatoryjnych zarówno z grupy kryteriów horyzontalnych jak i specyficznych otrzyma ocenę „TAK” lub w uzasadnionych przypadkach „NIE DOTYCZY”.

Kryteria rankingujące są kryteriami punktowymi, a ich celem jest premiowanie określonych cech projektów, pożądanых z punktu widzenia zapisów programu. Niespełnienie kryterium (ocena 0 pkt) nie eliminuje projektu z możliwości otrzymania dofinansowania. Liczba zebranych punktów decyduje o pozycji projektu na liście rankingowej. W przypadku uzyskania takiej samej punktacji o pozycji na liście rankingowej decydują kryteria rozstrzygające wskazane spośród kryteriów rankingujących.

Minimalna liczba punktów wymagana do rekomendowania projektu do wsparcia oraz kolejność kryteriów rozstrzygających jest określana w Regulaminie wyboru projektów.

Kryteria horyzontalne dla Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS)

R.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium (Sposób oceny)
KRYTERIA OBLIGATORYJNE OCENIANE ZERO-JEDYNKOWO (niespełnienie kryterium eliminuje projekt z możliwości otrzymania wsparcia)			
1.	Zgodność z Programem Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, Szczegółowym opisem priorytetów FEnIKS oraz regulaminem wyboru projektów (dokumenty aktualne na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie) ❖ Kryterium wynika z CPR ¹ art. 73 ust. 2 lit. a)	Zapewnienie zgodności projektu w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - Typ/rodzaj projektu jest zgodny z przewidzianym w Programie FEnIKS , szczegółowym opisie priorytetów FEnIKS oraz regulaminie wyboru projektów, - Zgodność projektu z opisem działania (w tym celem oraz zakresem interwencji i przyporządkowaniem adekwatnych wskaźników produktu i rezultatu dla danego typu projektu) - Wnioskodawca jest zgodny z określonym typem beneficjenta , - Nie przekroczono pułapu maksymalnego poziomu dofinansowania, - Spełniono warunki minimalnej/maksymalnej wartości projektu (o ile dotyczy), - Spełniono warunki minimalnej/maksymalnej wartości wydatków kwalifikowanych projektu (o ile dotyczy), - Wnioskodawcy składający wniosek są uprawnieni do ubiegania się o przyznanie dofinansowania w ramach danego naboru. Dla oceny pozytywnej wszystkie ww. warunki muszą zostać spełnione. Warunki, które nie dotyczą danego projektu nie wpływają na wynik oceny kryterium.	TAK / NIE
2.	Zgodność projektu z dokumentami składającymi się na spełnienie warunków podstawowych	Jeśli projekt wchodzi w zakres warunku podstawowego sformułowanego w Rozdziale 4 Programu FEnIKS „Warunki podstawowe”, projekt jest spójny ze	TAK / NIE / NIE DOTYCZY

¹ ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej

	❖ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. b)	wskazanymi w tym rozdziale odpowiednimi strategiami i dokumentami dotyczącymi planowania ustanowionymi w celu spełnienia tego warunku podstawowego.	
3.	Zgodność z realizacją zasady n+2 ❖ Kryterium wynika z CPR art. 63 ust. 2 oraz art. 118 (fazowanie)	Harmonogram realizacji projektu nie narusza zasady n+2 w zakresie kwalifikowalności wydatków, zgodnie z zapisami art. 63 ust. 2 CPR.	TAK / NIE
4.	Projekt nie został zakończony przed złożeniem dokumentacji aplikacyjnej ❖ Kryterium wynika z CPR art. 63 ust. 6	Warunkiem spełnienia kryterium jest wykazanie, że projekt nie został fizycznie ukończony (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni zrealizowany (w przypadku dostaw i usług) przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego, czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez wnioskodawcę dokonane. Przez projekt ukończony/zrealizowany należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie nastąpił odbiór końcowy ostatnich robót (protokół odbioru końcowego), dostaw lub usług.	TAK / NIE
5.	Kompletność dokumentacji aplikacyjnej i spójność informacji zawartych we wniosku, załącznikach do wniosku.	Ocena polegać będzie na weryfikacji kompletności wymaganej dokumentacji aplikacyjnej oraz spójności informacji zawartych we wniosku oraz załącznikach do wniosku, w tym dokumentacji technicznej. Wymóg spójności dokumentów nie oznacza konieczności sporządzania na nowo dokumentów przygotowanych na wcześniejszym etapie przygotowania projektu (np. studium wykonalności). Różnice pomiędzy dokumentami przygotowywanymi w oparciu o ogólne informacje a dokumentem ostatecznym nie oznaczają niespełnienia kryterium, konieczne jest jedynie wyjaśnienie przyczyn różnic oraz zaktualizowanie informacji, które są umieszczone we wniosku o dofinansowanie, w szczególności tych mających wpływ na wysokość dofinansowania.	TAK / NIE
6.	Zgodność projektu z przepisami o pomocy publicznej ❖ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. b) w zakresie horyzontalnego warunku podstawowego 2	Sprawdzana jest zgodność projektu z przepisami o pomocy publicznej, tj.: - jeśli wsparcie będzie stanowiło pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, to czy właściwie wskazano jej dopuszczalność z właściwymi przepisami regulującymi udzielanie, - jeśli wsparcie nie będzie stanowiło pomocy publicznej, to czy właściwie uzasadniono przyjęcie takiego założenia.	TAK / NIE

		<p>Weryfikacja polega na sprawdzeniu poprawności wyjaśnień przedstawionych we wniosku o dofinansowanie poprzez odniesienie ich treści do właściwych dokumentów instytucji Unii Europejskiej, np. do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Siatek analitycznych dotyczących infrastruktury - Komunikatu Komisji – Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. 	
7.	<p>Trwałość projektu</p> <p>❖ Kryterium wynika z CPR art. 65</p>	<p>Sprawdzone jest zachowanie trwałości w rozumieniu zgodnie z art. 65 CPR, w odniesieniu do projektu (operacji) obejmującego (obejmującej) inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne.</p> <p>Okres trwałości zgodnie z art. 65 ust.3. nie dotyczy wkładów z programu na rzecz instrumentów finansowych lub dokonywanych przez takie instrumenty ani do żadnej operacji, której dotyczy zaprzestanie działalności produkcyjnej w związku z upadłością niewynikającą z oszustwa.</p>	TAK / NIE / NIE DOTYCZY
8.	<p>Wnioskodawca nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie</p> <p>❖ Kryterium wynika z przepisów krajowych wymienionych w kolumnie obok</p>	<p>Sprawdzone jest czy wobec wnioskodawcy nie orzeczono zakazu dostępu do środków funduszy europejskich na podstawie odrębnych przepisów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.); - art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 poz. 1745); - art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2023 r. poz. 659 z późn. zm.) <p>lub nie zakazane zostało udzielanie bezpośredniego lub pośredniego wsparcia ze środków unijnych na podstawie art 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 507).</p> <p>Weryfikacja spełnienia kryterium odbywać się będzie poprzez uzyskanie informacji z rejestrów publicznych do których właściwa instytucja posiada dostęp lub na podstawie oświadczeń wnioskodawców.</p>	TAK / NIE

9.	<p>Wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa</p> <p>❖ Kryterium wynika z art. 73 ust. 2 lit. b) CPR w zakresie horyzontalnego warunku podstawowego 2 oraz z art. 7 ust. 1 lit. d rozporządzenia ws. EFRR i FS²</p>	<p>Sprawdzone jest, czy wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) 651/2014 (Dz. Urz. UE 2014 L 187/1) albo w rozumieniu komunikatu Komisji Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz. Urz. UE 2014 C 249/1) w zależności od tego, która jest właściwa (zgodnie z przepisami o pomocy publicznej). W przypadku projektów, których dofinansowanie nie stanowi pomocy publicznej dla ustalenia czy wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji stosuje się rozporządzenie Komisji (UE) 651/2014. Kryterium nie ma zastosowania w sytuacji gdy dofinansowanie stanowi pomoc <i>de minimis</i> lub wsparcie podlegające tymczasowym zasadom pomocy państwa ustanowionym w celu odpowiedzi na wystąpienie wyjątkowych okoliczności, chyba że co innego wynika z przepisów o pomocy publicznej. Wnioskodawca przedłożył oświadczenie o tym, że nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji.</p>	TAK / NIE / NIE DOTYCZY
10.	<p>Brak podwójnego finansowania</p> <p>❖ Kryterium wynika z horyzontalnej zasady funduszy i stanowi wymóg ustawowy (ustawa wdrożeniowa)</p>	<p>Sprawdzone są odpowiedzi wnioskodawcy na pytania zawarte we wniosku o dofinansowanie dotyczące braku podwójnego finansowania przedsięwzięć z różnych zewnętrznych środków publicznych, w tym europejskich.</p> <p>Weryfikacja spełnienia kryterium odbywać się będzie na podstawie/przy użyciu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pytań we wniosku o dofinansowanie, - aplikacji Skaner (skaner.gov.pl) 	TAK / NIE
11.	<p>Stabilność finansowa projektu</p> <p>❖ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. d)</p>	<p>Wnioskodawca ma niezbędne zasoby i mechanizmy finansowe, aby pokryć koszty eksploatacji i utrzymania projektu, które obejmują inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne, tak by zapewnić stabilność ich finansowania co najmniej w okresie trwałości projektu (okres trwałości zgodnie z art. 65 ust. 3 CPR nie dotyczy wkładów z programu na rzecz instrumentów finansowych lub dokonywanych przez takie instrumenty ani do żadnej operacji, której dotyczy zaprzestanie działalności produkcyjnej w związku z upadłością niewynikającą z oszustwa.)</p>	TAK / NIE / NIE DOTYCZY

² ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności

12.	<p>Poprawność analizy finansowej i ekonomicznej</p> <p>❖ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. c)</p>	<p>Zgodnie z art. 73 ust. 2 CPR podczas wyboru operacji instytucja zarządzająca: c) zapewnia, aby wybrane operacje odzwierciedlały najkorzystniejszą relację między kwotą wsparcia, podejmowanymi działaniami i osiąganymi celami.</p> <p>Zgodnie z powyższym sprawdzana jest zgodność z Wytocznymi w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych na lata 2021-2027 (gdy mają zastosowanie). W przypadku kwestii nieuregulowanych w powyższych Wytocznych, należy sprawdzić zgodność z Economic Appraisal Vademecum 2021-2027 - General Principles and Sector Applications (z ang. Vademecum oceny ekonomicznej 2021-2027 - Ogólne zasady i zastosowania sektorowe) oraz Guide to cost-benefit Analysis of Investment Projects (z ang. Przewodnikiem do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych) z grudnia 2014 r. W przypadku dokumentów sektorowych (np. Blue Books, z ang. Niebieskie Księgi) należy sprawdzić zgodność również z tymi dokumentami. W przypadku rozbieżności pomiędzy ww. dokumentami, zastosowanie mają zasady z dokumentu o najpóźniejszej dacie publikacji.</p> <p>W przypadku projektu realizowanego w formie projektu grantowego sprawdzane jest, czy wnioskowana kwota wsparcia jest zgodna z zasadami finansowania projektów obowiązującymi dla działania. Sprawdzeniu podlega czy wnioskowana kwota wsparcia jest zgodna z zasadami finansowania projektów obowiązującymi dla danego działania określonymi w Szczegółowym opisie priorytetów Programu FENIKS na lata 2021-2027.</p>	TAK / NIE
13.	<p>Gotowość organizacyjno-instytucjonalna wnioskodawcy w obszarze zawierania umów</p>	<p>Sprawdzone jest, czy wnioskodawca i wszystkie podmioty, które zgodnie z informacją zawartą we wniosku mogą ponosić wydatki kwalifikowalne w ramach projektu posiadają procedury (tryb postępowania) w obszarze zawierania umów dla zadań objętych projektem.</p> <p>W przypadku umów zawieranych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, zgodność z zasadami obowiązującymi w ramach Programu jest zapewniona przez działanie zgodnie z tą ustawą. W przypadku umów, do których nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych, wnioskodawca powinien przedstawić wewnętrzne procedury uwzględniające zasady zawierania umów określone w wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków.</p>	TAK / NIE / NIE DOTYCZY

		Kryterium nie dotyczy grantobiorców projektu grantowego, o którym mowa w art. 41 ustawy wdrożeniowej.	
14.	Klauzula delokalizacyjna ❖ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. h) oraz art. 65 i 66.	Sprawdzone jest czy projekt nie obejmuje działań, które stanowiły część operacji podlegającej przeniesieniu produkcji zgodnie z art. 66 CPR lub które stanowiłyby przeniesienie działalności produkcyjnej zgodnie z art. 65 ust. 1 lit. a) CPR.	TAK / NIE / NIE DOTYCZY
15.	Zgodność projektu z wymaganiami prawa dotyczącego ochrony środowiska ❖ Kryterium wynika z CPR art. 9 ust. 4 oraz art. 73 ust. 2 lit. e)	<p>Projekt został przygotowany (albo jest przygotowywany) zgodnie z prawem dotyczącym ochrony środowiska, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) i Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko; - ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.); - ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.) i Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory; - ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.) i Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej; - Wytycznymi w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych w okresie programowania 2014 – 2020 oraz ubiegających się o współfinansowanie w okresie 2021 – 2027 z Funduszy UE, dotkniętych naruszeniem 2016/2046 w zakresie specustaw, dla których prowadzone jest postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (Ares(2021)1432319 z 23.02.2021 r.). 	TAK / NIE / NIE DOTYCZY

16.	<p>Zasada zrównoważonego rozwoju, w tym zasada „nie czyni poważnej szkody”</p> <p>❖ Kryterium wynika z CPR art. 9 ust. 4</p>	<p>Ocenie podlega, czy projekt spełnia zasadę zrównoważonego rozwoju, o której mowa w art. 9 ust. 4 CPR.</p> <p>Wnioskodawca wykaże, że projekt jest zgodny z celami zrównoważonego rozwoju ONZ, Porozumienia Paryskiego oraz zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p> <p>W ramach prezentacji spełnienia przez projekt celów zrównoważonego rozwoju ONZ należy odnieść się do tych celów, które dotyczą danego rodzaju projektów. Należy przedstawić jak projekt wspiera działania respektujące standardy i priorytety klimatyczne UE.</p> <p>W ramach potwierdzenia spełnienia zasady „nie czyni poważnych szkód” należy odnieść się do zapisów ekspertyzy wykonanej na zlecenie MFiPR:</p> <p><i>„Analiza spełniania zasady „nie czyni poważnej szkody” (DNSH), w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) nr 2020/852 dla projektu dokumentu pn. Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027”</i></p> <p>i zamieszczonych w niej ustaleń dla poszczególnych typów projektów.</p> <p>Wnioskodawca uzasadnia we wniosku o dofinansowanie spełnienie zasady zrównoważonego rozwoju dla całego projektu.</p>	TAK / NIE
17.	<p>Odporność infrastruktury na zmiany klimatu</p> <p>❖ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. j)</p>	<p>Weryfikacja polega na ocenie czy projekt jest zgodny z art. 73 ust. 2 lit. j) CPR tzn. czy inwestycja w infrastrukturę o przewidywanej trwałości wynoszącej co najmniej pięć lat przewidziana w ramach projektu jest odporna na zmiany klimatu.</p> <p>Weryfikacja przeprowadzana jest na podstawie uzasadnienia odporności przedsięwzięcia na zmiany klimatu przedstawionego we wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Projekt jest zgodny z metodologią wynikającą z Wytycznych Komisji Europejskiej: ZAWIADOMIENIE KOMISJI Wytyczne techniczne dotyczące weryfikacji infrastruktury pod względem wpływu na klimat w latach 2021–2027 (2021/C 373/01).</p>	TAK / NIE / NIE DOTYCZY
18.	<p>Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności</p> <p>❖ Kryterium wynika z CPR art. 73 ust. 2 lit. g)</p>	<p>Sprawdzana jest potencjalna kwalifikowalność wydatków planowanych do poniesienia na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie, czyli zgodność z zasadami zawartymi w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, SzOP oraz regulaminie wyboru projektów, a także poprawność przypisania wskazanych tam wydatków do właściwych kategorii wydatków kwalifikowalnych. Ponadto weryfikowany jest sposób opisu we wniosku o dofinansowanie wydatków kwalifikowalnych pod kątem uzasadnienia włączenia do</p>	TAK / NIE

		wydatków kwalifikowalnych tych wydatków, dla których, zgodnie z ww. Wytycznymi lub SzOP, warunkiem koniecznym dla ich uznania za kwalifikowalne jest ich wskazanie we wniosku o dofinansowanie i w umowie o dofinansowanie.	
19.	<p>Zgodność projektu z zasadami równości szans, włączenia społecznego i niedyskryminacji</p> <p>❖ Kryterium wyniku z CPR art. 9 ust. 2 i 3, art. 73 ust. 2 lit. b)</p>	<p>Sprawdzone jest czy działania związane z realizacją projektu, a także wszystkie produkty związane z funkcjonowaniem projektu po okresie jego realizacji, w tym działania informacyjne i promocyjne, są realizowane z poszanowaniem zasad równościowych związanych z zapobieganiem wszelkiej dyskryminacji, m.in. ze względu na: płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię, światopogląd, przynależność narodową, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Ocena zgodności projektu z ww. zasadami horyzontalnymi jest dokonywana w oparciu o przepisy Wytycznych w zakresie realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 oraz załącznika nr 2 do ww. Wytycznych.</p> <p>Ocena będzie prowadzona rozłącznie w odniesieniu do każdej z dwóch ww. zasad: zasady równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości kobiet i mężczyzn. Oddzielnie sprawdzane jest wypełnienie wszystkich poniższych warunków:</p> <p>1) Wnioskodawca wykazał, że projekt będzie miał pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnościami. Przez pozytywny wpływ należy rozumieć zapewnienie dostępności infrastruktury, środków transportu, towarów, usług, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych oraz wszelkich produktów projektów (w tym także usług), które nie zostały uznane za neutralne, dla wszystkich ich użytkowników/użytkowniczek – zgodnie ze standardami dostępności dla polityki spójności 2021–2027 (zał. nr 2 do ww. Wytycznych).</p> <p>W przypadku gdy produkty (usługi) projektu nie mają swoich bezpośrednich użytkowników, dopuszczalne jest uznanie, że mają one charakter neutralny wobec zasady równości szans i niedyskryminacji. W przypadku uznania, że dany produkt (lub usługa) jest neutralny, projekt zawierający ten produkt (lub usługę) może być uznany za zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji. Uznanie neutralności określonych produktów (usług) projektu nie zwalnia jednak wnioskodawcy ze stosowania standardów dostępności dla realizacji pozostałej części projektu, dla której standardy dostępności mają zastosowanie.</p>	TAK / NIE

		<p>2) Projekt jest zgodny z zasadą równości kobiet i mężczyzn. Przez zgodność z tą zasadą należy rozumieć, z jednej strony zaplanowanie takich działań w projekcie, które wpłyną na wyrównywanie szans danej płci będącej w gorszym położeniu (o ile takie nierówności zostały zdiagnozowane w projekcie). Z drugiej strony zaś stworzenie takich mechanizmów, aby na żadnym etapie wdrażania projektu nie dochodziło do dyskryminacji i wykluczenia ze względu na płeć.</p> <p>W przypadku, gdy we wniosku o dofinansowanie projektu wnioskodawca uzasadni, dlaczego dany projekt nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w zakresie spełnienia ww. zasady, a uzasadnienie to zostanie uznane przez instytucję oceniającą projekt za adekwatne i wystarczające, projekt może zostać uznany za neutralny.</p>	
20.	<p>Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej</p> <p>❖ Kryterium wynika z CPR art. 9 ust. 1, 2 i 3, art.. 73 ust. 2 lit. b) – w zakresie horyzontalnego warunku podstawowego 3 oraz z zapisów Umowy Partnerstwa oraz Programu FEnIKS</p>	<p>Sprawdzana jest zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r. w zakresie odnoszącym się do sposobu realizacji i zakresu projektu.</p> <p>Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r., na etapie oceny wniosku należy rozumieć jako brak sprzeczności pomiędzy zapisami projektu a wymogami tego dokumentu lub stwierdzenie, że te wymagania są neutralne wobec zakresu i zawartości projektu.</p>	TAK / NIE
21.	<p>Zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych.</p> <p>❖ Kryterium wynika z CPR art. 9 ust. 2 i 3, art.. 73 ust. 2 lit. b) – w zakresie horyzontalnego warunku podstawowego 4 oraz z zapisów Umowy Partnerstwa oraz Programu FEnIKS</p>	<p>Sprawdzana jest zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. w zakresie odnoszącym się do sposobu realizacji i zakresu projektu.</p> <p>Zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych, na etapie oceny wniosku należy rozumieć jako brak sprzeczności pomiędzy zapisami projektu a wymogami tego dokumentu lub stwierdzenie, że te wymagania są neutralne wobec zakresu i zawartości projektu.</p>	TAK / NIE

22.	<p>Zgodność projektu z klauzulą niedyskryminacyjną.</p> <p>❖ Kryterium wynika z CPR art. 9 ust. 3 oraz z zapisów Umowy partnerstwa oraz z zapisów Umowy Partnerstwa oraz Programu FEnIKS</p>	<p>Sprawdzana jest zgodność projektu z wymogami klauzuli niedyskryminacyjnej, która stanowi, że wsparcie ze środków polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy wnioskodawcą/beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone”.</p> <p>W przypadku, gdy wnioskodawcą jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny) sprawdzane jest dodatkowo, czy wnioskodawca ten podjął jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia 2021/1060. W szczególności sprawdzane jest, czy na terenie jednostki samorządu terytorialnego (która jest wnioskodawcą lub której podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny jest wnioskodawcą) nie obowiązują żadne ustanowione przez organy tej jednostki samorządu terytorialnego dyskryminujące akty prawa miejscowego lub podjęte dyskryminujące uchwały³, na dowód czego wnioskodawca (niezależnie od tego, czy jest jednostką samorządu terytorialnego, czy podmiotem przez nią kontrolowanym lub od niej zależnym) złożył oświadczenie o treści: „Oświadczam, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na terenie ...*, którą/który reprezentuję/od której zależny lub przez nią kontrolowany jest podmiot, który reprezentuję ** nie obowiązują żadne ustanowione przez organy tej jednostki samorządu terytorialnego dyskryminujące akty prawa miejscowego lub inne podjęte dyskryminujące uchwały, 	TAK/NIE

³ Przez dyskryminujące akty prawa miejscowego lub dyskryminujące uchwały należy rozumieć dokumenty, powodujące nieuprawnione różnicowanie, wykluczanie lub ograniczanie ze względu na jakiegokolwiek przesłanki tj.: płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną.

		<ul style="list-style-type: none"> • wnioskodawca, którego reprezentuję, nie podjął jakichkolwiek działań dyskryminujących, sprzecznych z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia 2021/1060.” <p>* należy wskazać właściwą jednostkę samorządu terytorialnego ** niepotrzebne skreślić</p> <p>W przypadku projektów partnerskich lub projektów których wnioskodawcami są związki komunalne, spełnienie powyższych warunków będzie weryfikowane zarówno wobec wnioskodawcy, jak i każdej wchodzącej w skład partnerstwa jednostki samorządu terytorialnego lub podmiotu przez nią kontrolowanego lub od niej zależnego (partnerów projektu partnerskiego), na podstawie oświadczeń złożonych przez każdą ze stron. Jeśli w skład partnerstwa wchodzi jednostka samorządu terytorialnego, na terenie której obowiązują ustanowione przez jej organy dyskryminujące akty prawa miejscowego lub dyskryminujące uchwały (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), to koszty projektu w części ponoszonej przez tego partnera nie mogą być uznane za kwalifikowane, tj. w budżecie projektu należy je uwzględnić jako wydatki niekwalifikowane. Złożone ww. oświadczenie będzie weryfikowane na podstawie uzasadnienia przedstawionego przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie oraz w oparciu o informacje Rzecznika Praw Obywatelskich na temat jednostek samorządu terytorialnego, które ustanowiły dyskryminujące akty prawa miejscowego oraz nie dokonały ich modyfikacji ani uchylecia.</p>	
KRYTERIA RANKINGUJĄCE OCENIANE PUNKTOWO (0 pkt nie eliminuje projektu z możliwości otrzymania wsparcia)			
1.	Zastosowanie elementów z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym, poprawy efektywności energetycznej, OZE, ochrony przyrody (w tym różnorodności biologicznej) oraz adaptacji do zmian klimatu	Projekt obejmuje zapobieganie negatywnemu oddziaływaniu na środowisko lub zawiera elementy zmniejszające znacząco jego ślad środowiskowy (environmental footprint). W ramach projektu zakłada się działania takie jak: zmniejszenie pierwotnego zużycia surowców i materiałów, zapobieganie powstawaniu odpadów, odzysk, recycling, naprawę i ponowne wykorzystanie, wykorzystanie wody szarej, ścieków oczyszczonych, ograniczenie presji na środowisko, uwzględnianie efektów	1 pkt. – w ramach projektu zostały zastosowane rozwiązania w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym (wynikające z „Mapy drogowej Transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym”);

	❖ Kryterium wyniku z programu FEnIKS	<p>środowiskowych w zarządzaniu, a także odporności na zmiany klimatu i adaptacji do tych zmian, w tym zrównoważone gospodarowanie wodami opadowymi, zachowanie istniejącej zieleni (w szczególności drzew) i powierzchni biologicznie czynnej na terenie inwestycji i retencjonowanie wody. Projekt zawiera rozwiązania przyczyniające się do wzrostu efektywności energetycznej i udziału energii ze źródeł odnawialnych, a w zakresie ochrony przyrody uwzględnienie utrzymania istniejącej zieleni, w szczególności drzew i istniejących ekosystemów, promowania i przywracania zdrowych ekosystemów i zwiększania różnorodności biologicznej, komponentów opartych na przyrodzie, zielonej oraz niebieskiej infrastruktury, rozwiązań opartych na rodzimych zasobach przyrody oraz realizacji dodatkowych nasadzeń drzew i krzewów.</p>	<p>lub</p> <p>1 pkt. – w ramach projektu zostały zastosowane rozwiązania w zakresie odporności i adaptacji do zmian klimatu;</p> <p>lub</p> <p>1 pkt. - w ramach projektu zostały zastosowane rozwiązania w zakresie ochrony przyrody (w tym zachowanie istniejących drzew i terenów zielonych oraz różnorodności biologicznej);</p> <p>lub</p> <p>1 pkt. – w ramach projektu zostały zastosowane elementy w zakresie poprawy efektywności energetycznej lub OZE;</p> <p>lub</p> <p>1 pkt. - w ramach projektu realizowane są dodatkowe nasadzenia drzew lub drzew i krzewów ponad te wynikające z rozstrzygnięć administracyjnych. Trwałość wykonanych nasadzeń wynosi co najmniej 5 lat.</p> <p>lub</p>
--	--------------------------------------	--	---

			<p>1 pkt. - realizacja projektu będzie przebiegać zgodnie ze „Standardem ochrony drzew i innych form zieleni w procesie inwestycyjnym” (Standard opracowany przez Fundację Ekorozwoju oraz Stowarzyszenie Architektury Krajobrazu Fundacja EkoRozwoju) lub innym standardem stosowanym przez wnioskodawcę chroniącym zieleń w stopniu nie mniejszym niż ww. “Standard (...)”. Spełnienie przedmiotowego kryterium następuje na podstawie oświadczenia wnioskodawcy.</p> <p>albo</p> <p>0 pkt. – projekt nie spełnia kryterium</p> <p>Punkty sumują się.</p>
2.	<p>Zastosowanie elementów edukacyjnych w projekcie</p> <p>❖ Kryterium wynika z Programu FEnIKS</p>	<p>Projekt obejmuje elementy edukacyjne w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa , na przykład czystego powietrza, rozwiązania zgodne z GOZ lub oszczędności energii/zasobów naturalnych (jeśli dotyczy. Kryterium nie dotyczy projektów, w których odrębne przepisy stanowią (np.. w zakresie pomocy publicznej) , iż koszty elementów edukacyjnych są niekwalifikowalne.</p>	<p>1 pkt. - projekt obejmuje elementy edukacyjne</p> <p>albo</p> <p>0 pkt. – projekt nie spełnia kryterium</p>
3.	<p>Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)</p> <p>❖ Kryterium wynika z Programu FEnIKS</p>	<p>Projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego*.</p>	<p>2 pkt. - projekt realizuje przynajmniej jedno z działań przypisanych do danego obszaru Strategii (Policy area).</p>

		<p>*ocena projektu jest dokonywana w oparciu o aktualną wersję Planu Działań Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego. Dokument dostępny min. na stronie: https://www.eusbsr.eu/attachments/article/590824/Action%20Plan%202021.PDF</p>	<p>0 pkt. – projekt nie realizuje żadnego z działań przypisanych do danego obszaru Strategii (Policy area)</p>
4.	<p>Projekt przewiduje elementy związane ze współpracą z partnerami z innych państw</p> <p>❖ Kryterium wynika z CPR art 22 ust. 3 lit. d) ppkt vi) oraz zapisów Programu FEnIKS</p>	<p>Projekt zakłada współpracę, w tym wymianę wiedzy i doświadczeń oraz konsultacje, z partnerami z innych Państw Członkowskich, kandydujących lub stowarzyszonych, bądź projekt jest komplementarny do innych projektów realizowanych poza granicami Polski w UE, krajach kandydujących i stowarzyszonych.</p>	<p>2 pkt. – projekt zakłada współpracę z partnerami z innych państw, tj. wspólne działania mające bezpośredni związek i wpływ na kształt i realizację inwestycji objętej projektem.</p> <p>albo</p> <p>1 pkt. – projekt jest komplementarny do innych projektów realizowanych poza granicami Polski w UE, krajach kandydujących i stowarzyszonych. Udowodniono że przedmiotowe projekty ukierunkowane są na osiągnięcie wspólnego celu i wzajemne wzmacnianie swoich efektów, co jest wynikiem świadomej wspólnej koordynacji działań projektowych.</p> <p>albo</p> <p>1 pkt. – projekt obejmuje wymianę wiedzy i doświadczeń oraz konsultacje, z partnerami z innych państw w zakresie zagadnień związanych z realizowanym projektem</p>

			<p>albo</p> <p>0 pkt. – projekt nie spełnia kryterium</p> <p>Punkty nie sumują się.</p>
5.	Projekt jest operacją o strategicznym znaczeniu w rozumieniu przepisów art. 2 pkt 5 CPR	Projekt jest operacją o strategicznym znaczeniu, tj. został ujęty w wykazie takich operacji zawartym w Rozdziale 8 Programu FEnIKS „Załącznik: Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem” lub jest częścią wiązki projektów uznanych jako operacja o strategicznym znaczeniu.	<p>3 pkt. – projekt jest operacją o strategicznym znaczeniu w rozumieniu przepisów art. 2 pkt 5 CPR i został ujęty w wykazie takich operacji zawartym w załączniku do programu lub jest częścią wiązki projektów uznanych jako operacja o strategicznym znaczeniu</p> <p>albo</p> <p>0 pkt. – projekt nie spełnia kryterium</p> <p>Kryterium rozstrzygające</p>
6.	Projekt realizowany na obszarze strategicznej interwencji (OSI) wskazanym w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR): miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze/obszary zagrożone trwałą marginalizacją ❖ Kryterium wynika z KSRR	Projekt jest realizowany na jednym z dwóch obszarów strategicznej interwencji wskazanych w KSRR, tj. na obszarze miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze lub obszarze zagrożonym trwałą marginalizacją. Aktualizacja delimitacji obszarów strategicznej interwencji jest dostępna pod adresem: https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/krajowa-strategia-rozwoju-regionalnego	<p>3 pkt. – projekt jest realizowany na obszarze wskazanych OSI</p> <p>albo</p> <p>0 pkt. – projekt nie spełnia kryterium</p> <p>Kryterium rozstrzygające</p>
7.	Projekt realizowany na obszarze strategicznej interwencji (OSI)	Projekt jest realizowany na jednym z dwóch obszarów strategicznej interwencji wskazanych w KSRR, tj. na obszarze Polski Wschodniej lub na Śląsku.	1 pkt. – projekt jest realizowany na obszarze Polski Wschodniej/Śląska

	wskazany w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR): Polska Wschodnia/Śląsk ❖ Kryterium wynika z KSRR		albo 0 pkt. – projekt nie spełnia kryterium
8.	Projekt wynikający z zapisów strategii terytorialnej (ZIT lub IIT), bądź strategii rozwoju ponadlokalnego albo wynikający z dokumentów strategicznych i/lub planistycznych powstałych w ramach współpracy samorządów (w tym takich jak Centrum Wsparcia Doradczego, Partnerska Inicjatywa Miast, Program Rozwój Lokalny) lub komplementarny do ww. dokumentów ❖ Kryterium wynika z Umowy Partnerstwa, KSRR 2030 oraz KPM 2030	Sprawdzone jest, czy projekt wynika z zapisów strategii terytorialnej ZIT lub IIT, bądź strategii rozwoju ponadlokalnego albo czy wynika z dokumentów strategicznych i/lub planistycznych powstałych w ramach współpracy samorządów (w tym takich jak Centrum Wsparcia Doradczego, Partnerska Inicjatywa Miast, Program Rozwój Lokalny) lub czy jest komplementarny do ww. dokumentów, a także czy jest realizowany na obszarze OSI, takich jak miasto średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze lub obszar zagrożony trwałą marginalizacją oraz czy jest realizowany w partnerstwie samorządów. W celu wykazania komplementarności konieczne jest wykazanie, że dany projekt będzie stanowić część większego przedsięwzięcia poprzez dopełnienie innymi działaniami lub projektami zapisanymi we wskazanych dokumentach, które w efekcie przyczynią się do wzmocnienia potencjału przedsięwzięcia (np. poprzez powiązanie z działaniami miękkimi, inwestycjami zwiększającymi dostępność fizyczną projektu i zwiększaniem atrakcyjności otoczenia, a także uzupełnieniem inwestycji względem innych inwestycji, w tym również inwestycji innych podmiotów itp.).	2 pkt. - projekt wynika z zapisów strategii terytorialnej (ZIT lub IIT) bądź strategii rozwoju ponadlokalnego albo wynika z dokumentów strategicznych lub planistycznych powstałych w ramach współpracy samorządów (w tym takich jak Centrum Wsparcia Doradczego, Partnerska Inicjatywa Miast, Program Rozwój Lokalny) lub jest komplementarny do ww. dokumentów oraz którego beneficjentem jest przynajmniej jedna gmina zaliczana do OSI, jako miasto średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze lub obszar zagrożony trwałą marginalizacją oraz projekt jest realizowany w partnerstwie samorządów albo 1 pkt. - projekt wynika z zapisów strategii terytorialnej (ZIT lub IIT), bądź strategii rozwoju ponadlokalnego albo wynika z dokumentów strategicznych lub planistycznych powstałych w ramach współpracy partnerskiej samorządów (w

			<p>tym takich jak Centrum Wsparcia Doradczego, Partnerska Inicjatywa Miast, Program Rozwój Lokalny)</p> <p>albo</p> <p>0 pkt. – projekt nie spełnia kryterium</p> <p>Punkty nie sumują się.</p>
9.	Projekt jest finansowany również z innych źródeł finansowania niż fundusze UE ⁴	<p>Sprawdzone jest, czy projekt jest finansowany również z innych źródeł finansowania niż fundusze UE (np. instrumenty finansowe, inwestycje prywatne/publiczne itp.) w wymiarze wyższym niż minimalny wymagany wkład własny wnioskodawcy. Aby kryterium zostało uznane za spełnione, wkład zapewniany przez wnioskodawcę powinien być podwyższony min. o jeden pkt. proc. względem poziomu całkowitych kosztów kwalifikowalnych możliwych do współfinansowania dla danego projektu (z uwzględnieniem analogicznego podejścia dla projektów objętych uwarunkowaniami dot. pomocy publicznej – tam gdzie ma to zastosowanie).</p> <p><i>Przykład: Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie wynosi 85% wydatków kwalifikowalnych. W celu otrzymania punktów za to kryterium, wnioskodawca zapewni co najmniej 16% wkładu własnego, a tym samym wsparcie UE wyniesie maksymalnie 84% w odniesieniu do całości kosztów uznanych za kwalifikowalne.</i></p>	<p>1 pkt - projekt jest finansowany w zwiększonym wymiarze również z innych źródeł finansowania niż fundusze UE (w tym m.in. wkład własny wnioskodawcy lub inne źródła zewnętrzne), tj. % poziom dofinansowania UE w projekcie jest mniejszy o minimum 1 punkt procentowy od maksymalnego % poziomu dofinansowania UE możliwego do uzyskania dla danego projektu w odniesieniu do całości kosztów uznanych za kwalifikowalne.</p> <p>albo</p>

⁴ Nie dotyczy projektów, dla których wyższy niż minimalny wymagany wkład własny wnioskodawcy wiąże się z zapewnieniem wyższego wkładu ze środków budżetu państwa.

			0 pkt - projekt nie spełnia kryterium
10.	Projekt wpisuje się w realizację wartości Nowego Europejskiego Bauhausu ⁵	<p>Przy opracowywaniu projektu uwzględniono wymiary zrównoważonego rozwoju, dostępności i estetyki.</p> <p>Podstawowe informacje dla wnioskodawców związane ze stosowaniem w projektach założeń Nowego Europejskiego Bauhausu zostały zawarte w <i>Komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Nowy Europejski Bauhaus: piękno, zrównoważoność, wspólnota. com(2021) 573 final</i>.</p>	<p>1 pkt – projekt realizuje założenia NEB</p> <p>albo</p> <p>0 pkt. – projekt nie spełnia kryterium</p>
11.	<p>Partnerstwo międzysektorowe</p> <p>Kryterium wynika z art. 28a ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju</p>	Sprawdzone jest, czy projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotami reprezentującymi różne sektory, tj. prywatny, publiczny, pozarządowy.	<p>1 pkt – projekt jest realizowany w partnerstwie z co najmniej jednym podmiotem z następujących sektorów: publiczny, prywatny, pozarządowy</p> <p>albo</p> <p>0 pkt. – projekt nie jest realizowany w partnerstwie z co najmniej jednym podmiotem z następujących sektorów: publiczny, prywatny, pozarządowy.</p>

⁵ Nie dotyczy wniosków o dofinansowanie w ramach priorytetu VII, w którym ten element projektów będzie oceniany kryterium obligatoryjnym.